

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån, I1

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister Mika Nordberg	Avdelningsjurist Katja Meitz	Omedelbart

---

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 56

Utlåtande om godkännande av kapstadsavtalet om
fiskefartygs säkerhet
ÅLR 2019/7575
474 I1

Begäran om utlåtande

Kommunikationsministeriet har bitt Ålands landskapsregering om ett utlåtande över en promemoria om godkännande av Kapstadenavtalet om säkerheten på fiskefartyg.

Bakgrund

År 2012 antog Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) Kapstadenavtalet från 2012 om tillämpning av bestämmelserna i Torremolinosprotokollet från 1993 till den internationella Torremolinoskonventionen om säkerhet på fiskefartyg från 1977, nedan kallat *Kapstadenavtalet*. Syftet med Kapstadenavtalet är att fastställa strängast möjliga säkerhetsbestämmelser för fiskefartyg som är 24 meter långa eller längre.

Kraven i Torremolinosprotokollet från 1993, som alltså omfattas av Kapstadenavtalet, har införlivats i EU-lagstiftningen genom rådets direktiv 97/70/EG av den 11 december 1997 om att införa harmoniserade säkerhetsregler för fiskefartyg som har en längd av 24 meter och däröver, nedan kallat *fiskefartygsdirektivet*. Innehållet i Kapstadenavtalet hör därför till EU:s exklusiva befogenhet.

Åland har notifierat fiskefartygsdirektivet genom att konstatera att direktivet omfattar rättsområden som enligt självstyrelselagen (1991:71) för Åland är att hänföra till rikets lagstiftningsbehörighet, och att Finlands genomförande av direktivet således även omfattar landskapet Åland. I Finland har kraven i fiskefartygsdirektivet satts i kraft genom lagen (FFS 1686/2009) om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg.

Kapstadenavtalet hör som redan nämnts till EU:s exklusiva befogenhet. EU kan dock inte tillträda avtalet eftersom det enbart är stater som kan bli parter. Rådet har därför bemyndigat medlemsstaterna att underteckna, ratificera eller ansluta sig till Kapstadenavtalet.

Behörighetsfördelning

Enligt 27 § 13 punkten självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om handelssjöfart. Till detta hör frågor om fartygssäkerhet för fartygstyper som används för handelssjöfart, och omfattar också i handelsfartygsregistret registrerade fiskefartyg. I lagen (FFS 1122/2005) om farledsavgift är handelssjöfart definierat bland annat som med fartyg bedriven verksamhet i förtjänstsyfte såsom fångst. Enligt 1 § fartygsregisterlagen (512/1993) ska fartygsregister föras över finska fartyg som används i handelssjöfart och som är minst 15 meter långa. Av samma paragraf följer att Statens ämbetsverk på Åland för sådant register över de fartyg som har hemort i landskapet Åland.

Eftersom Kapstadenavtalet rör säkerhetskrav ombord på fiskefartyg vars säkerhet hör till rikets lagstiftningsbehörighet, gör Ålands landskapsregering bedömningen att bestämmelserna i Kapstadenavtalet inte hör till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Enligt 59 § självstyrelselagen gäller att om en internationell förpliktelse som Finland förbinder sig till innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt självstyrelselagen faller inom landskapets behörighet, träder bestämmelsen i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft.

Promemorians innehåll om behörighet och utrikesministeriets utlåtande

I kommunikationsministeriets promemoria anges att handelssjöfarten och farlederna för handelssjöfarten faller inom rikets lagstiftningsbehörighet medan jakt och fiske, registrering av fiskefartyg och styrning av fiskerinäringen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

I promemorian anges också att beslut om Finlands godkännande av Kapstadenavtalet ska fattas av statsrådets allmänna sammanträde och inte genom lagstiftning. Den bedömningen bygger på analysen att Kapstadenavtalet inte behöver sättas i kraft i Finland genom författning eftersom det i sin helhet omfattas av EU:s exklusiva befogenhet.

Utrikesministeriet har i sitt utlåtande över promemorian uttalat följande. Den delar uppfattningen att Kapstadenavtalet inte ska sättas i kraft i Finland eftersom det helt och hållet hör till EU:s exklusiva befogenhet. Av denna anledning behöver inte heller Ålands lagtings bifall inhämtas. Utrikesministeriet föreslår att ett tillägg om detta tas in i godkännandepromemorians avsnitt om Åland enligt följande lydelse: "Eftersom avtalet helt och hållet hör till EU:s exklusiva befogenhet, och eftersom avtalet inte sätts i kraft i Finland, finns det heller ingen anledning att inhämta Ålands lagtings bifall till ikraftträdandeförfattningen."

Ställningstagande

Ålands landskapsregering tolkar promemorian så att kommunikationsministeriet gör bedömningen att Kapstadenavtalet till någon del rör Ålands lagstiftningsbehörighet. Ålands landskapsregering gör dock, som nämnts ovan, bedömningen att bestämmelserna i Kapstadenavtalet hör till rikets lagstiftningsbehörighet. Av det följer att Ålands lagtings bifall inte hade behövts inhämtas för att bestämmelserna skulle träda i kraft på Åland, även om riket hade haft för avsikt att sätta Kapstadenavtalet i kraft genom författning.

Ålands landskapsregering har noterat att utrikesministeriet har förslagit ett tillägg om Åland i promemorian. Ålands landskapsregering anser att den föreslagna texten inte är korrekt utan vill framhålla att orsaken till att det saknas skäl att inhämta Ålands lagtings bifall till ett godkännande av Kapstadenavtalet i första hand grundar sig på den behörighetsfördelning som gäller mellan landskapet och riket enligt självstyrelselagen. Huruvida frågan hör till EU:s exklusiva befogenhet saknar alltså i detta fall betydelse för behovet att inhämta Ålands lagtings bifall.

Promemorian kan istället förtydligas med att Åland saknar lagstiftningsbehörighet på det område som Kapstadenavtalet rör.

Mot den bakgrunden har Ålands landskapsregering ingenting att invända mot att Finland godkänner Kapstadenavtalet.

Trafik- och kommunikationsministeriet

noreply@lausuntopalvelu.fi

Hänvisning

Kontaktperson

Ärende

UTLÅTANDE OM GODKÄNNANDE AV KAPSTADS AVTALET OM FISKEFARTYGS SÄKERHET

Begäran om utlåtande

Kommunikationsministeriet har bitt Ålands landskapsregering om ett utlåtande över en promemoria om godkännande av Kapstadenavtalet om säkerheten på fiskefartyg.

Bakgrund

År 2012 antog Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) Kapstadenavtalet från 2012 om tillämpning av bestämmelserna i Torremolinosprotokollet från 1993 till den internationella Torremolinoskonventionen om säkerhet på fiskefartyg från 1977, nedan kallat *Kapstadenavtalet*. Syftet med Kapstadenavtalet är att fastställa strängast möjliga säkerhetsbestämmelser för fiskefartyg som är 24 meter långa eller längre.

Kraven i Torremolinosprotokollet från 1993, som alltså omfattas av Kapstadenavtalet, har införlivats i EU-lagstiftningen genom rådets direktiv 97/70/EG av den 11 december 1997 om att införa harmoniserade säkerhetsregler för fiskefartyg som har en längd av 24 meter och däröver, nedan kallat *fiskefartygsdirektivet*. Innehållet i Kapstadenavtalet hör därför till EU:s exklusiva befogenhet.

Åland har notifierat fiskefartygsdirektivet genom att konstatera att direktivet omfattar rättsområden som enligt självstyrelselagen (1991:71) för Åland är att hänföra till rikets lagstiftningsbehörighet, och att Finlands genomförande av direktivet således även omfattar landskapet Åland. I Finland har kraven i fiskefartygsdirektivet satts i kraft genom lagen (FFS 1686/2009) om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg.

Kapstadenavtalet hör som redan nämnts till EU:s exklusiva befogenhet. EU kan dock inte tillträda avtalet eftersom det enbart är stater som kan

bli parter. Rådet har därför bemyndigat medlemsstaterna att underteckna, ratificera eller ansluta sig till Kapstadenavtalet.

Behörighetsfördelning

Enligt 27 § 13 punkten självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om handelssjöfart. Till detta hör frågor om fartygssäkerhet för fartygstyper som används för handelssjöfart, och omfattar också i handelsfartygsregistret registrerade fiskefartyg. I lagen (FFS 1122/2005) om farledsavgift är handelssjöfart definierat bland annat som med fartyg bedriven verksamhet i förtjänstsyfte såsom fångst. Enligt 1 § fartygsregisterlagen (512/1993) ska fartygsregister föras över finska fartyg som används i handelssjöfart och som är minst 15 meter långa. Av samma paragraf följer att Statens ämbetsverk på Åland för sådant register över de fartyg som har hemort i landskapet Åland.

Eftersom Kapstadenavtalet rör säkerhetskrav ombord på fiskefartyg vars säkerhet hör till rikets lagstiftningsbehörighet, gör Ålands landskapsregering bedömningen att bestämmelserna i Kapstadenavtalet inte hör till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Enligt 59 § självstyrelselagen gäller att om en internationell förpliktelse som Finland förbinder sig till innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt självstyrelselagen faller inom landskapets behörighet, träder bestämmelsen i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft.

Promemorians innehåll om behörighet och utrikesministeriets utlåtande

I kommunikationsministeriets promemoria anges att handelssjöfarten och farlederna för handelssjöfarten faller inom rikets lagstiftningsbehörighet medan jakt och fiske, registrering av fiskefartyg och styrning av fiskerinäringen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

I promemorian anges också att beslut om Finlands godkännande av Kapstadenavtalet ska fattas av statsrådets allmänna sammanträde och inte genom lagstiftning. Den bedömningen bygger på analysen att Kapstadenavtalet inte behöver sättas i kraft i Finland genom författning eftersom det i sin helhet omfattas av EU:s exklusiva befogenhet.

Utrikesministeriet har i sitt utlåtande över promemorian uttalat följande. Den delar uppfattningen att Kapstadenavtalet inte ska sättas i kraft i Finland eftersom det helt och hållet hör till EU:s exklusiva befogenhet. Av denna anledning behöver inte heller Ålands lagtings bifall inhämtas. Utrikesministeriet föreslår att ett tillägg om detta tas in i godkännandepromemorians avsnitt om Åland enligt följande lydelse: ”Eftersom avtalet helt och hållet hör till EU:s exklusiva befogenhet, och eftersom avtalet inte sätts i kraft i Finland, finns det heller ingen anledning att inhämta Ålands lagtings bifall till ikraftträdandeförfattningen.”

Ställningstagande

Ålands landskapsregering tolkar promemorian så att kommunikationsministeriet gör bedömningen att Kapstadenavtalet till någon del rör Ålands lagstiftningsbehörighet. Ålands landskapsregering gör dock, som nämnts ovan, bedömningen att bestämmelserna i

Kapstadenavtalet hör till rikets lagstiftningsbehörighet. Av det följer att Ålands lagtings bifall inte hade behövts inhämtas för att bestämmelserna skulle träda i kraft på Åland, även om riket hade haft för avsikt att sätta Kapstadenavtalet i kraft genom författning.

Ålands landskapsregering har noterat att utrikesministeriet har förslagit ett tillägg om Åland i promemorian. Ålands landskapsregering anser att den föreslagna texten inte är korrekt utan vill framhålla att orsaken till att det saknas skäl att inhämta Ålands lagtings bifall till ett godkännande av Kapstadenavtalet i första hand grundar sig på den behörighetsfördelning som gäller mellan landskapet och riket enligt självstyrelselagen. Huruvida frågan hör till EU:s exklusiva befogenhet saknar alltså i detta fall betydelse för behovet att inhämta Ålands lagtings bifall.

Promemorian kan istället förtydligas med att Åland saknar lagstiftningsbehörighet på det område som Kapstadenavtalet rör.

Mot den bakgrunden har Ålands landskapsregering ingenting att invända mot att Finland godkänner Kapstadenavtalet.

Minister

Mika Nordberg

Avdelningsjurist

Katja Meitz